Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 25. októbra 2012 *

„Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti — Súdna právomoc v občianskych a obchodných veciach — Osobitné právomoci vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti — Negatívna určovacia žaloba (‚negative Feststellungsklage') — Možnosť potenciálneho pôvodcu skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, podať žalobu proti prípadnému poškodenému na súde v mieste, kde došlo alebo by mohlo dôjsť k takejto skutočnosti, s cieľom určiť neexistenciu mimozmluvnej zodpovednosti"

Vo veci C-133/11,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Bundesgerichtshof (Nemecko) z 1. februára 2011 a doručený Súdnemu dvoru 18. marca 2011, ktorý súvisí s konaním:

Folien Fischer AG,

Fofitec AG

proti

Ritrama SpA,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano, sudcovia A. Borg Barthet, J.-J. Kasel, M. Safjan (spravodajca) a M. Berger,

generálny advokát: N. Jääskinen,

tajomník: A. Impellizzeri, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 15. februára 2012,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Folien Fischer AG a Fofitec AG, v zastúpení: G. Jaekel, Rechtsanwalt,

— Ritrama SpA, v zastúpení: J. Petersen, Rechtsanwalt,

— nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a J. Kemper, splnomocnení zástupcovia,

— francúzska vláda, v zastúpení: G. de Bergues a B. Beaupère-Manokha, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

— holandská vláda, v zastúpení: C. Wissels a B. Koopman, splnomocnené zástupkyne,

— poľská vláda, v zastúpení: M. Szpunar, splnomocnený zástupca,

— portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes, splnomocnený zástupca,

— švajčiarska vláda, v zastúpení: D. Klingele, splnomocnený zástupca,

— Európska komisia, v zastúpení: W. Bogensberger a M. Wilderspin, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 19. apríla 2012,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 5 bodu 3 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťami Folien Fischer AG (ďalej len „Folien Fischer“) a Fofitec AG (ďalej len „Fofitec“) so sídlom vo Švajčiarsku na jednej strane a spoločnosťou Ritrama SpA (ďalej len „Ritrama“) so sídlom v Taliansku na druhej strane vo veci ich negatívnej určovacej žaloby týkajúcej sa neexistencie mimozmluvnej zodpovednosti v oblasti hospodárskej súťaže.

Právny rámec

3 Z odôvodnenia 2 nariadenia č. 44/2001 vyplýva, že jeho cieľom je v záujme riadneho fungovania vnútorného trhu vykonať „ustanovenia harmonizujúce normy konfliktu právomoci v občianskych a obchodných veciach a zjednodušujúce formálne náležitosti na účely rýchleho a jednoduchého uznávania a výkon[u] rozsudkov členských štátov viazaných týmto nariadením“.

4 Odôvodnenie 11 tohto nariadenia stanovuje:

„Normy súdnej právomoci musia byť vysoko predvídateľné a vychádzať zo zásady, že právomoc sa všeobecne zakladá podľa bydliska žalovaného a právomoc založená na tomto kritériu musí byť vždy k dispozícii, okrem určitých presne vymedzených situácií, keď predmet konania alebo zmluvná voľnosť účastníkov odôvodňuje iné kritérium väzby. Bydlisko (sídlo) právnickej osoby treba definovať osobitne, aby boli spoločné pravidlá prehľadnejšie a vyhlo sa konfliktu právomoci.“

5 Odôvodnenie 12 uvedeného nariadenia stanovuje:

„Okrem bydliska žalovaného musia byť k dispozícii aj alternatívne kritériá právomoci založené na úzkej väzbe medzi súdom a žalobou alebo na účely uľahčenia efektívneho výkonu súdnictva.“

6 Odôvodnenie 15 toho istého nariadenia stanovuje:

„V záujme harmonického výkonu súdnictva je potrebné minimalizovať možnosť súbežných konaní a zaručiť, že sa v dvoch členských štátoch nevydajú nezlučiteľné rozsudky. …“

7 Podľa odôvodnenia 19 nariadenia č. 44/2001:

„Treba zaručiť kontinuitu medzi [Dohovorom o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach z 27. septembra 1968 (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32), ktorý bol zmenený a doplnený jednotlivými dohovormi o pristúpení nových členských štátov k tomuto dohovoru (ďalej len ‚Bruselský dohovor'),] a týmto nariadením a musia sa určiť prechodné ustanovenia na tento účel. Rovnaká potreba kontinuity sa týka aj výkladu Bruselského dohovoru Súdnym dvorom…"

8 Pravidlá týkajúce sa právomoci sa nachádzajú v kapitole II nariadenia č. 44/2001 v článkoch 2 až 31 tohto nariadenia.

9 Článok 2 tohto nariadenia, ktorý sa nachádza v oddiele 1 kapitoly II, nazvanom „Všeobecné ustanovenia", vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu."

10 Článok 3 uvedeného nariadenia, ktorý sa nachádza v tom istom oddiele, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Osoby s bydliskom na území členského štátu možno žalovať na súdoch iného členského štátu len na základe princípov upravených v oddieloch 2 až 7 tejto kapitoly."

11 Článok 5 toho istého nariadenia, ktorý je súčasťou oddielu 2 kapitoly II, nazvaného „Osobitná právomoc", vo svojom bode 3 stanovuje:

„Osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v druhom členskom štáte

…

3. vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti, na súdoch podľa miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá takýto nárok".

12 Článok 27 nariadenia č. 44/2001 stanovuje:

„1. Ak sa vedú konania v tej istej veci a medzi rovnakými účastníkmi na súdoch rôznych členských štátov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, aj bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať.

2. Keď sa potvrdí právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať, každý iný súd odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu."

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

13 Folien Fischer so sídlom vo Švajčiarsku sa zaoberá vývojom, výrobou a predajom poťahovaného papiera a fólií. Najmä v Nemecku predáva podkladový materiál na nekonečné formuláre.

14 Fofitec, ktorá má tiež sídlo vo Švajčiarsku a je súčasťou skupiny spoločností Folien Fischer, je majiteľkou patentov, ktoré chránia určité formuláre na zasielanie sprievodných listov, a to najmä s členským preukazom, ako aj podkladový materiál na tieto formuláre.

15 Ritrama so sídlom v Taliansku vyvíja, vyrába a predáva lamináty a rôzne druhy viacvrstvových fólií.

16 V liste z marca 2007 Ritrama uviedla, že distribučné postupy Folien Fischer a jej odmietnutie udeliť patentové licencie sú v rozpore s právom hospodárskej súťaže.

17 V nadväznosti na tento list Folien Fischer a Fofitec podali na Landgericht Hamburg (Nemecko) negatívnu určovaciu žalobu, aby súd určil, že jednak Folien Fischer nie je povinná skončiť svoje predajné postupy, pokiaľ ide o poskytovanie zliav a podmienky distribučných zmlúv, a jednak Ritrama nemá právo požadovať skončenie týchto predajných postupov ani nárok na náhradu škody v danej súvislosti. Folien Fischer a Fofitec tiež navrhli, aby tento vnútroštátny súd konštatoval, že Fofitec nie je povinná poskytnúť licenciu na dva patenty, ktorých je držiteľkou a ktoré chránia výrobu formulárov, ako aj podkladových materiálov na výrobu formulárov.

18 Po podaní tejto negatívnej určovacej žaloby sa Ritrama a Ritrama AG, dcérska spoločnosť so sídlom vo Švajčiarsku, obrátili na Tribunale di Milano (Taliansko) so žalobou na plnenie, prostredníctvom ktorej tvrdia, že Folien Fischer a Fofitec sa správali protisúťažným spôsobom, a domáhajú sa náhrady škody, ako aj stanovenia povinnosti, aby Fofitec vydala licencie na predmetné patenty. Počas pojednávania na Súdnom dvore Ritrama potvrdila, že toto konanie bolo prerušené.

19 Landgericht Hamburg zamietol negatívnu určovaciu žalobu, ktorú podali Folien Fischer a Fofitec, ako neprípustnú. Rozhodnutie tohto súdu potvrdil v odvolacom konaní Oberlandesgericht Hamburg (Nemecko).

20 Oberlandesgericht Hamburg vo svojom rozhodnutí neuznal právomoc nemeckých súdov z dôvodu, že právomoc v oblasti mimozmluvnej zodpovednosti stanovená v článku 5 bode 3 nariadenia č. 44/2001 sa nemôže uplatňovať v prípade takej negatívnej určovacej žaloby, akú podali Folien Fischer a Fofitec, keďže cieľom takejto žaloby je práve konštatovať, že nedošlo k nijakému aktu, ktorý by zakladal mimozmluvnú zodpovednosť.

21 Bundesgerichtshof, na ktorý podali Folien Fischer a Fofitec opravný prostriedok „Revision“, sa pýta, či je právomoc stanovená v článku 5 bode 3 nariadenia č. 44/2001 založená aj v prípade, keď potenciálny pôvodca škody podá negatívnu určovaciu žalobu, ktorou sa domáha konštatovania, že prípadný poškodený nemôže vyvodiť nijaké právo z prípadného aktu zakladajúceho mimozmluvnú zodpovednosť. Za týchto okolností Bundesgerichtshof rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 5 bod 3 nariadenia… č. 44/2001… vykladať v tom zmysle, že súdna právomoc vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti je daná aj v prípade negatívnej určovacej žaloby, v ktorej sa pôvodca skutočnosti, ktorá potenciálne zakladá nárok na náhradu škody, domáha určenia, že potenciálnemu poškodenému nevyplývajú z daného skutkového stavu nijaké nároky z mimozmluvnej zodpovednosti (v prejednávanej veci za porušenie predpisov práva hospodárskej súťaže)?“

O prejudiciálnej otázke

O prípustnosti

22 Ritrama spochybňuje relevantnosť prejudiciálnej otázky na účely riešenia sporu vo veci samej. Jej list z marca 2007, na ktorý odkazuje vnútroštátny súd, nebol formálnou výzvou, ale obyčajným návrhom na začatie rokovaní na urovnanie sporu. Uvedený list nebol primeraným základom na konanie ani primeraným dôvodom na začatie sporového konania voči žalovanej vo veci samej. Folien Fischer a Fofitec teda nemali žiadny záujem na konaní.

23 Ritrama tiež tvrdí, že vzhľadom na skutočnosť, že s Folien Fischer a Fofitec nie je v Nemecku v konkurenčnom vzťahu, nemohlo v zmysle procesného práva dôjsť k spornému protiprávnemu úkonu v tomto členskom štáte. Preto nemecké súdy nemohli založiť svoju právomoc podľa článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001.

24 V tejto súvislosti treba na jednej strane prijať názor, že Ritrama chce spochybniť záujem Folien Fischer a Fofitec na konaní na vnútroštátnom súde a spochybňuje relevantnosť prejudiciálnej otázky. Ako však už uviedol Súdny dvor, iba vnútroštátny súd je príslušný na zistenie a posúdenie skutkového stavu sporu, ktorý mu bol predložený, ako aj na výklad a uplatnenie vnútroštátneho práva (pozri rozsudky z 11. septembra 2008, Eckelkamp a i., C-11/07, Zb. s. I-6845, bod 32, ako aj z 26. mája 2011, Stichting Natuur en Milieu a i., C-165/09 až C-167/09, Zb. s. I-4599, bod 47).

25 Na druhej strane z ustálenej judikatúry v každom prípade vyplýva, že výlučne vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby vzhľadom na osobitosti prípadu, o ktorom rozhoduje, posúdil tak potrebu rozhodnutia o prejudiciálnej otázke na vydanie svojho rozhodnutia, ako aj význam otázok položených Súdnemu dvoru (rozsudky zo 7. decembra 2010, VEBIC, C-439/08, Zb. s. I-12471, bod 41, ako aj zo 16. februára 2012, Eon Aset Menidjmunt, C-118/11, bod 23 a citovaná judikatúra).

26 Odmietnuť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke, ktorú položil vnútroštátny súd, možno len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijaký vzťah k realite alebo predmetu sporu vo veci samej, ak ide o problém hypotetickej povahy, alebo aj vtedy, ak Súdny dvor nemá k dispozícii skutkové alebo právne podklady nevyhnutné na to, aby užitočne odpovedal na otázky, ktoré sú mu položené (pozri najmä rozsudky z 22. júna 2010, Melki a Abdeli, C-188/10 a C-189/10, Zb. s. I-5667, bod 27, ako aj z 28. februára 2012, Inter-Environnement Wallonie a Terre wallonne, C-41/11, bod 35).

27 V prejednávanej veci však o taký prípad nejde, pretože vnútroštátny súd jasne uviedol dôvody, pre ktoré položil prejudiciálnu otázku, a odpoveď na túto otázku je preň nevyhnutná na účely vyriešenia sporu, o ktorom rozhoduje.

28 Za týchto okolností je potrebné považovať návrh na začatie prejudiciálneho konania za prípustný.

O veci samej

29 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 5 bod 3 nariadenia č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že negatívna určovacia žaloba, ktorej účelom je preukázať neexistenciu mimozmluvnej zodpovednosti, patrí do pôsobnosti tohto ustanovenia.

Úvodné poznámky

30 Po prvé treba na jednej strane pripomenúť, že ustanovenia nariadenia sa musia vykladať autonómne s prihliadnutím na jeho štruktúru a ciele (pozri najmä rozsudky zo 16. júla 2009, Zuid-Chemie, C-189/08, Zb. s. I-6917, bod 17 a citovanú judikatúru, ako aj eDate Advertising a i., C-509/09 a C-161/10, Zb. s. I-10269, bod 38).

31 Na druhej strane, keďže nariadenie č. 44/2001 nahradilo vo vzťahoch medzi členskými štátmi Bruselský dohovor, výklad ustanovení tohto dohovoru podaný Súdnym dvorom platí takisto pre ustanovenia uvedeného nariadenia, pokiaľ je možné považovať ustanovenia týchto právnych predpisov za rovnocenné (rozsudky Zuid-Chemie, už citovaný, bod 18, ako aj eDate Advertising a i., už citovaný, bod 39).

32 Ustanovenia nariadenia č. 44/2001 relevantné v tejto veci, a to konkrétne článok 5 bod 3 a článok 27 tohto nariadenia, pritom odrážajú rovnakú systematiku ako ustanovenia Bruselského dohovoru a navyše sú formulované takmer v rovnakom znení. Vzhľadom na takú rovnocennosť je podľa odôvodnenia 19 nariadenia č. 44/2001 potrebné zabezpečiť kontinuitu vo výklade týchto dvoch predpisov (pozri rozsudok Zuid-Chemie, už citovaný, bod 19).

33 Po druhé treba pripomenúť, že jednak nariadenie č. 44/2001 sleduje cieľ právnej istoty, ktorý spočíva v posilnení právnej ochrany osôb s bydliskom v Európskej únii, pričom sa umožní súčasne žalobcovi ľahko identifikovať súd, na ktorý sa môže obrátiť, a žalovanému rozumne predvídať, na ktorom súde môže byť žalovaný (pozri najmä rozsudky z 23. apríla 2009, Falco Privatstiftung a Rabitsch, C-533/07, Zb. s. I-3327, bod 22 a citovanú judikatúru, ako aj zo 17. novembra 2011, Hypoteční banka, C-327/10, Zb. s. I-11543, bod 44).

34 Takisto ustanovenia nariadenia č. 44/2001 upravujúce osobitnú právomoc sa majú vykladať v súlade s odôvodnením 12 tohto nariadenia vzhľadom na cieľ spočívajúci v uľahčení riadneho výkonu spravodlivosti.

35 Na základe týchto úvah treba poskytnúť výklad článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001.

Pôsobnosť článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001

36 Treba konštatovať, že podľa znenia článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001 je pravidlo týkajúce sa osobitnej právomoci, ktoré je predmetom tohto ustanovenia, všeobecne stanovené „vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti“. Taká formulácia teda neumožňuje bez ďalšieho vylúčiť negatívnu určovaciu žalobu z pôsobnosti uvedeného ustanovenia.

37 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že pravidlo týkajúce sa osobitnej právomoci, ktoré je ako výnimka zo zásady právomoci súdu v mieste bydliska žalovaného uvedené v článku 5 bode 3 nariadenia, je založené na existencii osobitne úzkej väzby medzi sporom a súdom v mieste, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, čo odôvodňuje priznanie právomoci tomuto súdu z dôvodov riadneho výkonu spravodlivosti a hospodárnej organizácie konania (pozri rozsudky Zuid-Chemie, už citovaný, bod 24, ako aj eDate Advertising a i., už citovaný, bod 40).

38 Súd v mieste, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, je totiž zvyčajne najspôsobilejší rozhodnúť najmä z dôvodov blízkosti sporu a jednoduchšieho vykonávania dôkazov (pozri v tomto zmysle rozsudky z 1. októbra 2002, Henkel, C-167/00, Zb. s. I-8111, bod 46, a Zuid-Chemie, už citovaný, bod 24).

39 Treba tiež pripomenúť, že výraz „miesto, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody“, uvedený v článku 5 bode 3 nariadenia č. 44/2001, sa týka tak miesta, kde vznikla škoda, ako aj miesta, kde prípadne došlo k udalosti, ktorá viedla k tejto škode, takže žalovaného možno žalovať podľa výberu žalobcu pred súdom v jednom alebo druhom z týchto dvoch miest (rozsudok z 19. apríla 2012, Wintersteiger, C-523/10, bod 19 a citovaná judikatúra).

40 Jedna z týchto dvoch väzieb musí byť preto určená vnútroštátnym súdom, aby mohol založiť svoju právomoc na účely rozhodnutia o spore vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti.

41 Ide teda o určenie, či – bez ohľadu na osobitosť negatívnej určovacej žaloby – môže byť súdna právomoc rozhodovať o takom návrhu priznaná na základe kritérií stanovených v článku 5 bode 3 nariadenia č. 44/2001.

42 V tejto súvislosti treba konštatovať, že osobitosť negatívnej určovacej žaloby sa zakladá na skutočnosti, že žalobca sa snaží preukázať neexistenciu podmienok zodpovednosti, z ktorej by pre žalovaného vyplývalo právo na náhradu škody.

43 V tomto kontexte, ako uviedol generálny advokát v bode 46 návrhov, teda negatívna určovacia žaloba zahrnuje inverziu úloh, ktoré obvykle existujú v oblasti mimozmluvnej zodpovednosti, pretože žalobca je tu potenciálnym dlžníkom pohľadávky vyplývajúcej z protiprávneho aktu zakladajúceho mimozmluvnú zodpovednosť, kým žalovaný je potenciálnym poškodeným na základe tohto aktu.

44 Táto inverzia úloh však neumožňuje vylúčiť negatívnu určovaciu žalobu z pôsobnosti článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001.

45 Ciele predvídateľnosti súdnej právomoci a právnej istoty, ktoré sleduje toto ustanovenie a ktoré boli opakovane pripomenuté v judikatúre (pozri rozsudky z 15. marca 2012, G, C-292/10, bod 39, a Wintersteiger, už citovaný, bod 23), sa netýkajú ani prisúdenia úlohy žalobcu a žalovaného, ani ochrany jedného z nich.

46 Konkrétne článok 5 bod 3 nariadenia č. 44/2001 nesleduje rovnaký cieľ ako pravidlá týkajúce sa právomoci obsiahnuté v oddieloch 3 až 5 kapitoly II toho istého nariadenia, ktorých účelom je poskytnúť slabšej strane zvýšenú ochranu (pozri rozsudok z 20. mája 2010, ČPP Vienna Insurance Group, C-111/09, Zb. s. I-4545, bod 30 a citovanú judikatúru).

47 V dôsledku toho, ako správne tvrdia Folien Fischer, Fofitec, nemecká, francúzska, holandská a portugalská vláda, ako aj Európska komisia, uplatnenie uvedeného článku 5 bodu 3 nepodlieha podmienke, aby údajný poškodený subjekt podal žalobu.

48 Je nesporné, že záujmy subjektu, ktorý podal negatívnu určovaciu žalobu, a záujmy subjektu, ktorý podal návrh, aby bolo rozhodnuté, že žalovaný je zodpovedný za škodu, a aby mu bola uložená povinnosť nahradiť škodu, sú odlišné. V oboch prípadoch sa však preskúmanie, ktoré vykonal rozhodujúci súd, týka v podstate tých istých skutkových a právnych okolností.

49 Navyše z bodu 45 rozsudku zo 6. decembra 1994, Tatry (C-406/92, Zb. s. I-5439), ktorý sa nepochybne týka výkladu najmä článku 21 Bruselského dohovoru upravujúceho prekážky začatej veci, teraz článku 27 nariadenia č. 44/2001, vyplýva, že žaloba, ktorej cieľom je určiť, že žalovaný je zodpovedný za škodu, a zaviazať ho na náhradu škody, má tú istú príčinu a ten istý predmet ako žaloba podaná týmto žalovaným, ktorou sa domáha určenia, že za uvedenú škodu nie je zodpovedný.

50 Treba tiež spresniť, že v štádiu skúmania medzinárodnej právomoci súd, na ktorý bola podaná žaloba, neskúma podľa pravidiel vnútroštátneho práva ani prípustnosť, ani dôvodnosť negatívnej určovacej žaloby, ale identifikuje výlučne väzby so štátom sídla súdu, ktoré odôvodňujú jeho právomoc podľa článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001.

51 Za týchto podmienok osobitosť negatívnej určovacej žaloby spomínaná v bode 42 tohto rozsudku nemá vplyv na preskúmanie, ktoré musí vykonať vnútroštátny súd s cieľom overiť svoju súdnu právomoc vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti, pretože ide iba o preukázanie existencie väzby so štátom sídla súdu.

52 V prípade, že predmetné skutočnosti uvedené v negatívnej určovacej žalobe môžu odôvodniť väzbu so štátom, kde buď došlo k udalosti, alebo tam vznikla či mohla vzniknúť škoda, podľa judikatúry spomínanej v bode 39 tohto rozsudku teda súdny orgán v jednom z týchto dvoch miest môže na základe článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001 platne založiť svoju právomoc rozhodovať o tejto žalobe bez ohľadu na to, či bola uvedená žaloba podaná potenciálnym poškodeným v dôsledku protiprávneho aktu zakladajúceho mimozmluvnú zodpovednosť, alebo potenciálnym dlžníkom pohľadávky vyplývajúcej z tohto aktu.

53 Naopak súd, ktorý v štáte sídla súdu nemôže identifikovať jednu z dvoch väzieb, ktoré sa spomínajú v bode 39 tohto rozsudku, nemôže založiť svoju právomoc, pretože v opačnom prípade by boli porušené ciele článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001.

54 Z uvedeného vyplýva, že na účely určenia právomoci vnútroštátnych súdov negatívna určovacia žaloba nemôže byť vylúčená z pôsobnosti článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001.

55 V dôsledku toho treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 5 bod 3 nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že negatívna určovacia žaloba, ktorej účelom je preukázať neexistenciu mimozmluvnej zodpovednosti, patrí do pôsobnosti tohto ustanovenia.

O trovách

56 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 5 bod 3 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že negatívna určovacia žaloba, ktorej účelom je preukázať neexistenciu mimozmluvnej zodpovednosti, patrí do pôsobnosti tohto ustanovenia.

Podpisy